Tjänsteutlåtande
Utfärdat 2026-10-06
Ärendenummer PAR-2026-00262

Handläggare
Monika Jukic
Telefon: 031-774 37 69
E-post: monika.jukic@p-bolaget.goteborg.se

Tillståndsparkering och rabatt i parkeringsanläggningar

Förslag till beslut

I styrelsen för Göteborgs Stads Parkeringsaktiebolag:

Styrelsen beslutar att godkänna redovisningen av genomförd utredning och anser därmed uppdraget slutfört.

Sammanfattning

Styrelsen beslutade den 4 december 2025 att ge vd i uppdrag att utreda dels möjligheten att ersätta tillståndsparkering för privatpersoner med boendeparkering på kvartersmark, dels möjligheten att införa ett Göteborgskort med rabatt i parkeringsanläggningar för personer som är 70 år eller äldre. Detta tjänsteutlåtande redovisar resultatet av utredningen och utgör återrapportering av uppdraget.

Utredningen visar att boendeparkering på kvartersmark ligger nära bolagets uppdrag enligt ägardirektiv och bolagsordning. När det gäller ett Göteborgskort för personer som är 70 år eller äldre visar utredningen att det finns juridiska argument som talar för ett sådant erbjudande, men att ytterligare analys behövs, särskilt i förhållande till kommunallagens likställighetsprincip och konkurrensrättsliga aspekter.

Samtidigt visar utredningen att möjligheterna att i större omfattning flytta parkering från allmän platsmark till befintliga parkeringsanläggningar är begränsade, då efterfrågan på tillståndsplatser redan är hög och en betydande andel av dagens kunder utgörs av boende i de aktuella områdena. En mer omfattande överflyttning bedöms därför sannolikt förutsätta ytterligare parkeringskapacitet genom nya parkeringsanläggningar eller parkeringsnoder.

Bolaget bedömer sammantaget att ytterligare juridiska, ekonomiska och kapacitetsmässiga analyser behöver genomföras innan ställning kan tas till ett eventuellt genomförande av något av förslagen.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Bolaget har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur ekologisk dimension

Bolaget har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

Bolaget har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bilagor som ingår i beslutsunderlaget

Inga bilagor

Beskrivning av ärendet

Styrelsen beslutade den 4 december 2025 att ge vd i uppdrag att utreda dels möjligheten att ersätta tillståndsparkering för privatpersoner med boendeparkering på kvartersmark, dels möjligheten att införa ett Göteborgskort med rabatt i parkeringsanläggningar för personer som är 70 år eller äldre. Detta tjänsteutlåtande redovisar resultatet av utredningen och utgör återrapportering av uppdraget.

Bakgrund och uppdrag

Parkeringsbehovet i Göteborg behöver tillgodoses samtidigt som det ska vara enkelt att välja kollektivtrafik, gång eller cykel för att ta sig fram i staden. En del av stadens långsiktiga inriktning för parkeringsförsörjningen är att möjliggöra en överflyttning från parkering på mark till parkeringsanläggningar. Genom att samla parkering i anläggningar och noder skapas förutsättningar att använda mark i staden till andra ändamål än uppställning av fordon. Detta ligger i linje med stadens arbete för en hållbar stadsutveckling som syftar till att skapa en grön, levande och klimatsmart stad för både göteborgare och besökare där framkomligheten är god för alla trafikslag.

Mot denna bakgrund beslutade styrelsen den 4 december 2025 att ge vd i uppdrag att utreda möjligheten att ersätta tillståndsparkering för privatpersoner med tjänsten boendeparkering på kvartersmark i områden med hög beläggning på gatuparkering på allmän platsmark. Syftet med uppdraget är att analysera förutsättningarna för att ge företräde åt närboende som är i behov av tillståndsparkering och söker en långsiktig parkeringslösning. Uppdraget omfattar även att belysa förutsättningarna för att, i samverkan med Stadsmiljöförvaltningen, på sikt flytta viss boendeparkering från allmän platsmark till kvartersmark där det finns tillgänglig kapacitet i närliggande parkeringsanläggningar.

Styrelsen beslutade även att ge vd i uppdrag att utreda möjligheten att införa ett "Göteborgskort" för personer som är 70 år eller äldre och folkbokförda i Göteborg. Utredningen avser ett eventuellt erbjudande om rabatt på parkering i vissa parkeringsanläggningar inom eller i anslutning till områden där parkeringar på allmän platsmark har tagits bort. Syftet med uppdraget är att belysa om ett sådant erbjudande kan bidra till att öka användningen av parkeringsanläggningar samt stödja stadens ambitioner om hållbar stadsutveckling och hållbart resande, samtidigt som hänsyn tas till grupper som kan ha sämre förutsättningar att välja andra färdsätt.

Bolagets nuvarande tillståndserbjudande

Bolaget erbjuder idag olika former av tillståndsparkering i parkeringsanläggningar på kvartersmark. I flera av de centrala parkeringsanläggningarna, som utgår från Stadsmiljöförvaltningens kartläggning över områden där det är hög belastning på boendeparkering på gatumark, såsom Bergsgatan, Skolgatan, Olskroken, Skånegatan, Karl Johansgatan och Liseberg västra, finns redan idag kunder med tillståndsparkering som till stor del utgörs av boende i de centrala delarna av staden. I ovan nämnda parkeringsanläggningar har bolaget 1210 parkeringsplatser och säljer 1460 dygnstillstånd, dvs en överförsäljning på drygt 20 %. Över 80 % av de kunder som har dygnstillstånd i dessa parkeringsanläggningar är boende i närområdet.

En betydande andel av dessa kunder, både kunder och företag, har ursprungligen tilldelats plats genom s k parkeringsköp. Det innebär att boende i nybyggda bostadsrätter eller

hyresrätter har erbjudits parkering i bolagets anläggningar. Erbjudandet om parkering på kvartersmark för boende är således inte en ny företeelse utan en etablerad del av bolagets verksamhet.

Efterfrågan på parkering i de centralt belägna anläggningarna är redan idag hög. I flera anläggningar finns kö till tillståndsplatser och den tillgängliga kapaciteten är begränsad. Förutsättningarna för att i större omfattning flytta boendeparkering från allmän platsmark till bolagets anläggningar i centrala staden är därför begränsad. Antal kunder som idag har boendeparkering på allmän platsmark är ca 13 000 st.

För att kunna genomföra en mer omfattande överflyttning av parkering från gatumark till kvartersmark kan det på sikt krävas att nya parkeringsanläggningar tillkommer i strategiska lägen.

Även om bolaget idag erbjuder parkering för boende i flera centrala anläggningar finns det således begränsningar i den befintliga kapaciteten. Möjligheten att genomföra de åtgärder som omfattas av utredningsuppdraget behöver därför bedömas utifrån såväl nuvarande beläggningsgrad som framtida utbyggnad av parkeringsanläggningar. Stadens skulle också utöver det behöva se över möjligheten att bygga parkeringsnoder i anslutning till de centrala delarna för att på så sätt skapa incitament att ställa bilen.

Rättslig ram för bolaget

Göteborgs Stads Parkering AB är ett helägt kommunalt bolag och ska bedriva sin verksamhet inom ramen för kommunallagen, bolagsordningen och bolagets ägardirektiv samt ta hänsyn till konkurrensrättsliga begränsningar.

Enligt ägardirektivet är bolagets kommunala ändamål att förvärva, uppföra, förvalta och samordna parkering inom Göteborgs Stad i syfte att främja ett hållbart resande. Bolaget ska bedriva sin verksamhet i enlighet med stadens strategiska inriktningar för parkeringsverksamhet.

Av särskild betydelse för denna utredning är att bolaget enligt ägardirektivet ska medverka till att parkeringar i innerstadens gatumiljö minskas och ersätts av parkeringsanläggningar för boende, handel och service. Bolaget ska även bidra till att skapa parkeringslösningar som främjar nya resvanor och stödjer stadens tillgänglighet.

Av bolagsordning framgår att bolaget ska bedriva verksamheten enligt kommunalrättsliga principer. Av särskild betydelse är kommunallagens likställighetsprincip som innebär att kommunmedlemmar i samma situation ska behandlas lika om det inte finns sakliga skäl för något annat, 2 kap 3§ Kommunallagen (2017:725). Särbehandling av vissa grupper förutsätter därför att det finns objektiva och sakligt motiverade grunder för skillnaden i behandling.

Bolaget ska också säkerställa att man verkar inom konkurrensrättsliga ramar då kommunala bolag omfattas av konkurrenslagen på samma sätt som privata företag. Särskilt relevant är förbudet mot missbruk av dominerande ställning (2 kap. 7 § KL) som kan aktualiseras om man har en dominerande ställning på parkeringsmarknaden, t.ex. genom oskäliga priser eller diskriminerande villkor. Utöver det finns särskilda regler om konkurrensbegränsande offentlig säljverksamhet, som från 1 augusti 2026 ersatts av lag (2026:578) om offentlig säljverksamhet, LOS. Enligt LOS 3§ får en offentlig aktör inte

bedriva säljverksamhet eller tillämpa ett förfarande som på ett otillbörligt sätt påverkar möjligheterna för privata företag att bedriva verksamhet på marknaden. Konkurrensverket kan vid otillbörlig konkurrens väcka talan om förbud mot viss verksamhet eller visst förfarande.

Rabattkort för personer som är 70 år eller äldre

Förslaget om ett Göteborgskort för personer som är 70 år eller äldre innebär att en avgränsad grupp kommunmedlemmar erbjuds ett förmånligare pris än andra kunder. En sådan ordning aktualiserar kommunallagens likställighetsprincip, som innebär att kommunmedlemmar ska behandlas lika om det inte finns sakliga skäl för annat. I kommunalrättslig praxis och doktrin har det accepterats att kommuner i vissa fall erbjuder pensionärer reducerade avgifter för kommunala tjänster eller anläggningar. I Göteborgs Stad erbjuds pensionärer exempelvis rabatter på stadens anläggningar för träning och simning. Kommuner inom regionen erbjuder gratis resor med kollektivtrafik inom vissa zoner och tider på dygnet.

Det aktuella förslaget avser inte ett generellt pensionärserbjudande. Uppdraget handlar i stället om att utreda ett riktat erbjudande i områden där parkering på allmän platsmark har minskat eller tagits bort till följd av stadens parkerings- och stadsutvecklingsarbete. Det kan därför argumenteras för att en eventuell rabatt har en koppling till stadens arbete med att styra parkering från gatumark till parkeringsanläggningar.

Mot denna bakgrund kan det inte uteslutas att ett sådant erbjudande skulle kunna motiveras utifrån parkeringspolitiska överväganden snarare än som en generell ekonomisk förmån till en viss åldersgrupp. Det skulle exempelvis kunna hävdas att åtgärden syftar till att underlätta övergången till parkering i anläggning i områden där förutsättningarna för parkering har förändrats. En sådan koppling till det kommunala ändamålet skulle kunna utgöra ett relevant argument i bedömningen av om det finns sakliga skäl för särbehandlingen.

För vissa äldre kan bilen vara ett viktigt hjälpmedel för att upprätthålla självständighet, tillgänglighet och delaktighet i samhällslivet. Det kan även noteras att äldre personer i vissa fall kan ha större svårigheter än andra grupper att anpassa sig till förändrade parkeringsförutsättningar.

Sådana omständigheter skulle kunna åberopas som stöd för att ett särskilt erbjudande fyller ett legitimt syfte. Samtidigt är det osäkert vilken betydelse detta skulle tillmätas vid en kommunalrättslig prövning, särskilt om avgränsningen enbart grundas på ålder.

Bolagets bedömning är därför att denna del av utredningen innehåller de mest komplexa kommunalrättsliga frågeställningarna. Även om det finns omständigheter som skulle kunna tala för att ett riktat erbjudande är möjligt kvarstår osäkerheter kring hur en åldersbaserad rabatt förhåller sig till likställighetsprincipen. Den rättsliga bedömningen är inte entydig och det saknas, såvitt bolaget känner till, vägledande rättspraxis som direkt tar sikte på en åtgärd av detta slag.

Om förslaget skulle bli aktuellt för vidare beredning eller genomförande bedöms därför en fördjupad juridisk analys behöva genomföras. En sådan analys bör särskilt omfatta målgruppens avgränsning, rabattens utformning och den närmare kopplingen mellan erbjudandet och de kommunala ändamål som åberopas som grund för åtgärden.

Boendeparkering på kvartersmark
Förslaget att ersätta tillståndsparkering för privatpersoner med boendeparkering på kvartersmark har en tydlig koppling till bolagets kärnuppdrag enligt ägardirektivet. Av direktivet framgår uttryckligen att bolaget ska medverka till att parkeringar i innerstadens gatumiljö minskas och ersätts av parkeringsanläggningar för boende, handel och service. Vidare anges att bolaget ska bidra till att skapa parkeringslösningar som kan ta hand om dagens boendeparkering på allmän platsmark.

Det utredda förslaget ligger därför nära ett redan beslutat ägaruppdrag. Syftet är att flytta parkering från allmän platsmark till parkeringsanläggningar samtidigt som tillgängligheten för boende säkerställs. Förslaget kan därmed ses som ett verktyg för att genomföra den inriktning som kommunfullmäktige redan har beslutat om genom ägardirektivet.

Ur ett likställighetsperspektiv framstår förslaget som mindre problematiskt än Göteborgskortet. Tillgång till boendeparkering på kvartersmark kan knytas till objektiva kriterier såsom folkbokföringsadress, geografiskt område eller parkeringsbehov. Samma regler kan tillämpas på alla personer som uppfyller kriterierna, vilket talar för att likställighetsprincipen kan upprätthållas.

Konkurrensrättslig bedömning
För att säkerställa att bolaget inte agerar i strid med konkurrensrättsliga bestämmelser bör bolaget i båda fallen, om ett införande skulle bli aktuellt, säkerställa att prisnivåer och rabatter utformas på ett sätt som innebär att bolaget inte erbjuder priser som påverkar privata parkeringsaktörers möjligheter att bedriva verksamhet. Bedömningen om LOS aktualiseras påverkas bland annat av rabattens storlek, vilka geografiska områden som omfattas och förekomsten av konkurrerande privata alternativ.

Det är också viktigt att bolaget vid ett eventuellt införande dokumenterar de sakliga skälen (äldre, borttagen gatuparkering, hållbarhetsmål) för att kunna visa att åtgärden inte primärt syftar till att konkurrera ut privata aktörer.

Utöver det finns det omständigheter som talar för att den här typen av erbjudanden skulle kunna anses vara försvarbara från allmän synpunkt och därmed inte att betraktas vara i strid med LOS. Syftet är inte att expandera bolagets marknadsandelar utan att genomföra stadens parkerings- och stadsutvecklingsstrategi, vilket ligger nära det kommunala ändamålet som anges i ägardirektivet.

Samlad juridisk bedömning
Utredningen visar att förslaget om boendeparkering på kvartersmark har en tydlig koppling till bolagets kommunala ändamål och ägardirektiv. Förutsatt att erbjudandet utformas utifrån objektiva och generellt tillämpliga kriterier framstår alternativet som mindre problematisk ur ett kommunalrättsligt perspektiv.

Förslaget om ett Göteborgskort för personer som är 70 år eller äldre aktualiserar däremot mer komplexa kommunalrättsliga frågeställningar. Även om det finns omständigheter som kan tala för att ett sådant erbjudande kan motiveras av stadens parkerings- och stadsutvecklingsmål kvarstår osäkerheter kring hur en åldersbaserad avgränsning förhåller sig till kommunallagens likställighetsprincip.

Ur konkurrensrättslig synvinkel bedöms inget av förslagen som sådant vara oförenligt med bolagets uppdrag eller tillämplig lagstiftning. En slutlig bedömning förutsätter dock att de närmare villkoren och den faktiska marknadspåverkan analyseras.

Denna utredning utgör en analys utifrån gällande lagstiftning, bolagets ägardirektiv samt tillgänglig praxis och doktrin. Eftersom det saknas vägledande praxis som direkt avser de åtgärder som omfattas av uppdraget är rättsläget inte fullt ut klarlagt. Det finns därför ett visst osäkerhetsmoment i bedömningen till dess att motsvarande frågor eventuellt prövats av domstol eller tillsynsmyndighet.

Bolagets bedömning

Bolaget bedömer att utredningen visar att de juridiska förutsättningarna för boendeparkering på kvartersmark i huvudsak ligger inom ramen för bolagets uppdrag enligt ägardirektiv och bolagsordning. När det gäller ett Göteborgskort för personer som är 70 år eller äldre bedöms ytterligare juridisk analys behöva genomföras, särskilt avseende kommunallagens likställighetsprincip och de konkurrensrättsliga förutsättningarna.

Utredningen visar samtidigt att möjligheterna att med befintlig kapacitet genomföra en mer omfattande överflyttning av parkering från allmän platsmark till bolagets parkeringsanläggningar är mycket begränsade. I flera centrala anläggningar är efterfrågan på tillståndsplatser redan hög och en betydande andel av dagens tillståndskunder utgörs av boende i de aktuella områdena. Utredningen indikerar därför att en mer omfattande överflyttning av boendeparkering från gatumark till kvartersmark sannolikt förutsätter att ytterligare parkeringskapacitet tillskapas genom nya parkeringsanläggningar eller parkeringsnoder i strategiska lägen.

Bolaget bedömer därför att ytterligare analyser behöver genomföras innan ställning kan tas till ett eventuellt genomförande av förslagen. Sådana analyser bör omfatta de juridiska förutsättningarna, de ekonomiska konsekvenserna för bolaget samt behovet av kompletterande parkeringskapacitet. Därutöver behöver konsekvenserna för bolagets samlade uppdrag analyseras närmare, eftersom parkeringskapaciteten i centrala lägen är en begränsad resurs som ska tillgodose flera behov. Särskilt bör effekterna på tillgängligheten för handel, service och besöksparkering belysas, liksom vilka prioriteringar mellan olika parkeringsändamål som en ökad andel boendeparkering kan komma att medföra.

Daniel Sandström	Emir Slavotic
avdelningschef Marknad och affärsutveckling	vd